

Szanowni Czytelnicy „Palliative Medicine in Practice”,

oddajemy w Państwa ręce drugi numer czasopisma w 2018 r. W treści znajdują Państwo pięć artykułów oryginalnych i jedną pracę poglądową oraz dokument dotyczący wolontariatu.

Numer otwiera oryginalna praca autorstwa Pana Doktora Tomasza Grądalskiego, Pani Doktor Krystyny Kochan i Pani Doktor Anny Białoń-Janusz „Skierowanie narzędziem oceny wskazań do pilnego przyjęcia do opieki paliatywnej i hospicyjnej — prospektywne badanie obserwacyjne” poświęcona tematyce właściwej kwalifikacji chorych do opieki paliatywnej. Artykuł stanowi ważny głos w dyskusji naszego środowiska dotyczącej znalezienia optymalnego sposobu kwalifikacji chorych do opieki paliatywnej, hospicyjnej i wspierającej, który zapewniłby możliwie najszerszy dostęp dla pacjentów, którzy takiej opieki wymagają. Jak wynika z artykułu nie jest to zadanie łatwe, co zdają się potwierdzać ostatnie dyskusje i próby opracowania narzędzia służącego do właściwej kwalifikacji chorych. Wydaje się, że nadal ocena kliniczna specjalisty medycyny paliatywnej, uwzględniająca możliwie wszystkie czynniki, takie jak stan kliniczny, rozpoznanie i rokowanie oraz wielorakie potrzeby chorych i opiekunów, pozostaje najbardziej właściwym podejściem. Autorzy artykułu na podstawie własnej wiedzy i bogatego doświadczenia klinicznego oraz przedstawionego wzoru skierowania, prezentują uzyskane wyniki wraz z przeglądem literatury. Jesteśmy ciekawi Państwa opinii i serdecznie zapraszamy do dyskusji na łamach naszego czasopisma.

Drugi artykuł oryginalny „Ocena jakości życia kobiet z rakiem piersi w zależności od zastosowanej metody leczenia chirurgicznego” autorstwa Pani Doktor Anety Gałki, Pani Doktor Natalii Świątoniowskiej, Pani Doktor Jolanty Kolasińskiej, Pana Doktora Piotra Hańczyc i Pani Doktor Beaty Jankowskiej-Polańskiej dotyczy zagadnienia oceny jakości życia kobiet z rozpoznaniem nowotworu piersi leczonych różnymi metodami chirurgicznymi. Autorzy wykazują zależność poziomu jakości życia od rodzaju przeprowadzonego zabiegu chirurgicznego. Wyniki leczenia przeciwnowotworowego uzyskiwane w tej grupie chorych są coraz lepsze, a czas przeżycia coraz dłuższy, stąd zagadnienie jakości życia kobiet z rozpoznaniem nowotworu piersi pozostaje bardzo istotne, także w zaawansowanej fazie choroby.

Kolejny artykuł oryginalny „Zmęczenie życiem codziennym, a strategię radzenia sobie ze stresem opiekunów rodzinnych osób wentylowanych mechanicznie w domu” jest poświęcony zagadnieniu problemów opiekunów pacjentów przebywających w domu. Temat ten jest dość rzadko przedmiotem badań naukowych, zwłaszcza w naszym kraju, stąd podjęcie tego zagadnienia zdaje się być bardzo istotne. Autorzy artykułu, klinicysta (Pan Doktor Zbigniew Szkulmowski) i psycholog (Pani Doktor Karolina Szatkowska), w interesujący sposób przedstawiają problemy opiekunów pacjentów wentylowanych w warunkach domowych, wskazując na znaczne obciążenie rodzin koniecznością sprawowania długotrwałej opieki w warunkach domowych i konieczność opracowania skutecznego sposobu wsparcia opiekunów chorych, które pozwoliłyby na zmniejszenie nasilenia zmęczenia i stresu przeżywanych przez sprawujących opiekę w domu.

W kolejnym doniesieniu oryginalnym „Kontrola emocji oraz kompetencje społeczne pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w ośrodkach opieki paliatywnej — raport z badań pracowników z terenu województwa warmińsko-mazurskiego” Pani Doktor Karolina Dąbrowska-Chołostiakow i Pani Doktor Teresa Kocbach omawiają problemy związane z narażeniem na stres pielęgniarek i pielęgniarzy. Zagadnienie powyższe rzadko stanowi przedmiot badań w naszym kraju, a staje się bardzo istotnym problemem dla personelu, który często, nie tylko jest przeciążony ilością obowiązków, ale również doświadcza znacznego obciążenia emocjonalnego w pracy z ciężko chorymi i ich opiekunami.

Istotną kwestią pozostaje edukacja w zakresie właściwego stosowania analgetyków opioidowych, czemu poświęcone jest kolejne doniesienie oryginalne „Wiedza studentów na temat stosowania opioidów w leczeniu przewlekłego bólu występującego u chorych na nowotwory” autorstwa Pani Doktor Moniki Rucińskiej, Pani Doktor Anny Kieszowskiej-Grudny, Pani Doktor Anny Sugajskiej i Pani Doktor Karoliny Osowieckiej. Autorzy prezentują wyniki badań przeprowadzonych wśród studentów wydziału lekarskiego i innych jednostek uniwersyteckich. Wyniki wskazują na ograniczoną wiedzę studentów, zwłaszcza niższych lat na wydziale lekarskim i innych kierunków, w zakresie znajomości zasad stosowania analgetyków opioidowych w leczeniu bólu przewlekłego, co może służyć do poprawy programów edukacji przed-dyplomowej w tym zakresie.

W jedynej pracy poglądowej obecnego numeru „The use of opioids in the treatment of non-neoplastic pulmonary diseases” Pani Doktor Magdalena Osowicka, Pan Doktor Piotr Janowiak i Pani Doktor Agnieszka Gorzewska omawiają zagadnienie stosowania opioidów u chorych z rozpoznaniem nienowotworowych chorób płuc. Autorzy omawiają mechanizmy działania opioidów w duszności, zwracając uwagę na korzyści, ale również działania niepożądane, jak i ograniczenia w zakresie wiedzy dotyczącej stosowania opioidów w duszności u tej grupie chorych. Artykuł zawiera aktualny przegląd literatury i stanowi cenne źródło wiedzy w zakresie przedstawionej tematyki.

Numer zamyka tłumaczenie dokumentu „Głos Wolontariatu – Karta Madrycka Wolontariatu w Opiece Paliatywnej i Hospicyjnej EAPC” („Voice of Volunteering – The EAPC Madrid Charter on Volunteering in Palliative and Hospice Care”), który został wspólnie opracowany przez Grupę Wolontariatu Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej (EAPC), The Worldwide Hospice and Palliative Care Alliance (WHPCA) i International Association for Hospice and Palliative Care (IAHPC). Dokument podkreśla istotną rolę, jaką spełniają wolontariusze w opiece nad chorymi i opiekunami, a także w działaniach na rzecz rozwoju jednostek opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Jesteśmy już po 10 Światowym Kongresie Naukowym Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej (European Association for Palliative Care, EAPC), który odbył się w Bernie w Szwajcarii w dniach 24–26.05.2018 r. Do głównych tematów kongresu chcielibyśmy nawiązać podczas naszego corocznego spotkania. Zapraszamy serdecznie wszystkich Czytelników do udziału w XI Konferencji Czasopisma „Palliative Medicine in Practice”, która będzie miała charakter międzynarodowy i odbędzie się w Gdańsku, dniach 8–9 czerwca 2018 r. Patronat nad konferencją objęli: Europejskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej, Jego Magnificencja Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego Pan Prof. dr hab. n. med. Marcin Gruchała, a także Polskie Towarzystwo Badania Bólu, Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej i Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej. Wszelkie informacje dotyczące konferencji znajdą Państwo na stronie internetowej: www.paliatywna.viamedica.pl

Życzymy Państwu miłej lektury i serdecznie pozdrawiamy
Wojciech Leppert, Leszek Pawłowski